

Kvælstof & Klima
J.nr. 2025 - 26673
Ref. MFRIIS
9. juni 2026

Høringsnotat vedr. afgrænsning af udkast til strategisk miljøvurdering af ny udledningsbaseret markregulering af landbruget fra 2027

Problemstilling

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV; enheden Kvælstof & Klima) sendte i januar 2026 forslag til afgrænsning af strategisk miljøvurdering af ny udledningsbaseret markregulering (UMR) af landbruget fra 2027 i interministeriel høring.

SGAV modtog et høringssvar fra Miljøstyrelsen. Høringssvaret er indsat nedenfor.

*Kære Kvælstof & Klima,
Miljøstyrelsen har den 05. januar 2025 modtaget Styrelsen for grøn arealomlægning og Vandmiljø's høring vedrørende Afgrænsningsnotat til den strategiske miljøvurdering af ny udledningsbaseret markregulering fra 2027 - journalnummer 2025-26677. Miljøstyrelsen har umiddelbart følgende bemærkning vedrørende miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevand i vandplanlægningen:*

- Miljøstyrelsen bemærker at det for alle de nye reguleringsmekanismer, der vurderes at kunne føre til en øget brug af gødning, både gennemsnitligt over året eller over en kortere afgrænset periode, skal foretages vurdering af påvirkning med miljøfarlige forurenede stoffer på målsatte overfladevandområder jf. vandrammedirektivet for at sikre overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8.*

I udkastet til miljørapporten om ændringer i kvælstofreguleringen ved indførelsen af den nye udledningsbaserede markregulering (UMR), miljøvurderes planen, som omfatter overgangen fra den nuværende kvælstofregulering til den kommende regulering med UMR. Der er således tale om en miljøvurdering af en plan, som foretages på et mere overordnet niveau end eksempelvis en VVM-vurdering af et afgrænset projekt.

SGAV henviser til reglerne vedr. udbringning af spildevandsslam, som er reguleret i affald til jord-bekendtgørelsen, som implementerer EU's slamdirektiv. Reglerne videreføres uændret med indførelsen af UMR. Derudover henvises til, at harmonireglerne, der omhandler, hvor meget organisk gødning, der må udbringes på arealerne, videreføres i UMR.

Gældende regulering vedr. udbringning af husdyrgødning og anden organisk gødning (der begge kan indeholde miljøfarlige forurenende stoffer), ændres da ikke med UMR.

SGAV bemærker, at det ikke er forventeligt, at UMR på landsplan vil føre til øget gødningsanvendelse eller en øget anvendelse af organisk gødning og dermed heller ikke forventes at føre til øget udledning af miljøfarlige forurenende stoffer.

Der kan dog som led i erhvervets tilpasning til UMR forekomme ændrede sædskifter og gødningsanvendelse for at minimere kvælstofudvaskning fra rodzonen og kvælstofudledning til kystvandende. Hermed kan der ske en geografisk omfordeling af gødningsanvendelsen. Denne omfordeling i sammenhæng med fleksibilitetsmekanismer mellem årene kan føre til, at der lokalt anvendes mere organisk gødning, og at denne anvendelse kan variere mellem år. Denne risiko gør sig også gældende i dag, hvor der også sker årlige justeringer i sædskifter og gødningsanvendelsen.

Da der med UMR er tale om generel, landsdækkende regulering, og da erhvervet indenfor rammerne af reguleringen har mulighed for at tilpasse sig, er det ikke muligt i den strategiske miljøvurdering, at vurdere en eventuel lokal merpåvirkning af miljøfarlige forurenende stoffer på specifikke målsatte overfladevandområder. Miljørapporten forholder sig da til problemstillingen, ved at beskrive, at områder, hvor der kan ske en øget lokal kvælstofudvaskning fra organisk gødning, kan der også ske en øget tilførsel af miljøfarlige forurenende stoffer.